

כלי מחקר זה נלקח מתוך **מאגר כלי המחקר** של קרן שלם התומכת במחקר שמטרתו שיפור איכות החיים של אנשים עם מוגבלות והסובבים אותם.

כלי המחקר הינם גרסאות אשר נעשה בהן שימוש על ידי החוקרים עצמם ולכן יתכנו אי התאמות בין פרטי הכלי המקורי לבין הפרטים המתוארים במאגר.

כל המעוניין להשתמש באחד מכלי מחקר מתבקש לפנות לחוקר שערך את המחקר הרלבנטי ולוודא את אישור השימוש בכלי מבחינת זכויות יוצרים.

לקרן שלם אין זכויות על הכלים המוזכרים באתר זה.

שם הכלי: **שאלון יחסי עם אמי - לאם ולמתבגרת/RFMQ** (Relations with Father/Mother Questionnaire)

פותח בשנת: 1998, על ידי: (1998) Mayseless et al.

תורגם והותאם לעברית בשנת: לא צויין.

1	מטרת הכלי	השאלון בוחן את הדרך בה תופסת האם את יחסיה עם בנה/בתה, ואת הדרך בה תופסים הילדים את יחסיהם עם אימם. למעשה, מדובר בשני שאלונים תואמים הניתנים לשניהם: שאלון לאם ושאלון לילד/ה.
2	סוג כלי המחקר	שאלון
3	אוכלוסיית היעד	אמהות למתבגרים עם מש"ה ומתבגרים/ות עם מש"ה (השאלון המקורי נועד לאוכלוסייה נורמטיבית בגילאי 13-17 ואימהותיהם, ועל כן הותאם לאוכלוסיית המחקר הנוכחי).
4	אופי הדיווח	דיווח עצמי
5	מבנה הכלי	השאלונים המקוריים מתמקדים במדדים המתורגמים לשבעה סולמות; חמישה מהם מייצגים ממד של יחסים קרובים וחמים: קרבה רגשית, תקשורת, הדדיות, עימות גלוי (הפורך) ודחייה (הפורך), ושני הסולמות הנוספים – אוטונומיה, שליטה ופיקוח (הפורך) – מייצגים ממד של השגחה ושמירה על גבולות. השאלונים המקוריים כוללים 63 היגדים, אותם יש לדרג על פני סולם ליקרט, הנע בין 1 ("כלל לא נכון"), ל-6 ("תמיד נכון"), ובכך לציין את המידה בה היגדים אלו מתארים נכונה את היחסים. השאלון המקורי נועד לאוכלוסייה נורמטיבית בגילאי 13-17 ואימהותיהם, ועל כן הותאם לאוכלוסיית המחקר הנוכחי. על מנת לא לבלבל את המתבגרים, אפשרויות הדירוג בשאלון לילדים צומצמו לשלוש בלבד: "נכון מאוד", "לפעמים כן ולפעמים לא", "לא נכון" (אפשרויות הדירוג בשאלו לאימהות נשארו כבמקור). בנוסף, בשני השאלונים נמחקו היגדים שאינם רלוונטיים למתבגרים עם מש"ה (כגון "אמא תמיד רוצה לדעת עם מי הייתי כשיצאתי", "יש לאמא

		יותר כללים וחוקים מאשר אני מסוגלת לזכור", "קל לו לשוחח איתי", "אני מאפשרת לו כמה חופש שהוא רוצה" ועוד).
6	סוג סולם המדידה	לאמהות: סולם ליקרט, הנע בין 1 ("כלל לא נכון"), ל-6 ("תמיד נכון"). למתבגרים: סולם ליקרט בן 3 דרגות בלבד: "נכון מאוד", "לפעמים כן ולפעמים לא", "לא נכון".
7	סוג הפריטים בכלי	פריטי דירוג
8	אורך הכלי	השאלון לאמהות: 37 היגדים השאלון למתבגרים: 10 היגדים.
9	מהימנות ותוקף	לשאלון המקורי מהימנות טובה והוא תוקף במחקרים קודמים (Maysless et al., 1998). לאור השינויים שבוצעו בשאלון, מתוך שבעת הסולמות המקוריים, נותרו ארבעה סולמות רלוונטיים עבור האימהות: קרבה רגשית ($\alpha = .28$), לאחר הורדת פריט מס' 3, 7, קרירות ודחייה ($\alpha = .62$), לאחר הורדת פריטים מס' 3, 7, 15, 22), עימות גלוי ($\alpha = .74$) לאחר הורדת פריט מס' 28), שליטה ופיקוח (מהימנות פנימית נמצאה שלילית, ללא אפשרות תיקון, ועל כן לא נעשה שימוש בסולם זה במחקר הנוכחי). ניתוח גורמים הראה, כי ניתן לחבר את שלושת הסולמות שנותרו למדד משותף. בהתאם, חושב מדד חדש בשם <u>יחסים קרובים וחמים</u> ($\text{Eigenvalue} = 1.81$, % of Variance = 68.18), המהווה את סכום ציוני תקן של סולמות קרבה רגשית, קרירות ודחייה (הפוך) ועימות גלוי (הפוך). מדד זה חושב עבור אותם סולמות והיה בשימוש במחקר קודם (Gavron & Maysless, 2018). עבור השאלון לילדים, מתוך שבעת הסולמות המקוריים, נותרו שלושה סולמות רלוונטיים: קרבה רגשית ($\alpha = .95$), קרירות ודחייה ($\alpha = .51$), עימות גלוי ($\alpha = .65$). יחד עם זאת, כאמור, השאלון המותאם כלל 10 היגדים בלבד, ומדד המהימנות הפנימית בכל אחד מן הסולמות היה גבוה מן הצפוי (מה שעשוי לרמוז על כך שהמתבגרים לא הבינו את השאלון או סימנו את תשובותיהם באופן אוטומטי). בנוסף, נמצאו מתאמים חיוביים בין שלושת הסולמות, על אף שקרירות ודחייה ועימות גלוי הינם סולמות הפוכים לסולם קרבה רגשית.

רשימת מחקרי קרן שלם אשר עשו שימוש בכלי:

שם המחקר	מק"ט
נינה קורן-קריא ורינת פניגר-שאל (2023). עולמם הריגשי-חברתי של מתבגרים עם מש"ה: מחקר אורך מילדות לגיל ההתבגרות. אוניברסיטת חיפה. המחקר קיבל מענק מטעם קרן שלם.	<<890-238-2020

לשימוש פנימי – מיקום במאגר כלי המחקר של הקרן

כלי מחקר < היבטים משפחתיים < יחסי משפחה, אחאים וסבים/סבתות < שאלון יחסי עם אמי - לאם

ולמתבגר/ת RFMQ

[למחקר המלא באתר הקרן](#) ☼

[למאגר המחקרים של קרן שלם](#) ☼

[למאגר כלי המחקר באתר קרן שלם](#) ☼

שאלון יחסי (היחס שלי) עם אמי - לאם ולמתבגר/ת RFMQ

Relations with Father/Mother Questionnaire (Mayseless et al., 1998)

שאלון להורה

המשפטים הבאים מתארים היבטים שונים של יחסים בין אם ובתה. אנא צייני על סולם בטווח של מ-1 (כלל לא נכון) עד 6 (נכון תמיד) את המידה בה משפטים אלו מתארים נכונה את יחסיך עם בתך. תוכלי להיעזר בסולם זה:

<u>כלל לא נכון</u>	<u>לא נכון</u>	<u>בדרך כלל לא נכון</u>	<u>בדרך כלל נכון</u>	<u>נכון</u>	<u>תמיד נכון</u>
1	2	3	4	5	6

6	5	4	3	2	1	1. אני מסוגלת לגרום לה להרגיש טוב יותר כשהיא במצב רוח רע.
6	5	4	3	2	1	2. אני עומדת על כך שהיא תעשה בדיוק כפי שאמרתי לה.
6	5	4	3	2	1	3. אני לא יודעת מה היא צריכה או רוצה.
6	5	4	3	2	1	4. כמעט תמיד אני מתלוננת על מה שהיא עושה.
6	5	4	3	2	1	5. אני שמחה לראות אותה כשהיא חוזרת הביתה.
6	5	4	3	2	1	6. אני עומדת על הכללים ולא מאפשרת יוצאים מן הכלל.

<u>6</u>	<u>5</u>	<u>4</u>	<u>3</u>	<u>2</u>	<u>1</u>	<u>7. אני לא נותנת לה דבר, עד שהיא לא חוזרת ומבקשת ממני שוב ושוב.</u>
<u>6</u>	<u>5</u>	<u>4</u>	<u>3</u>	<u>2</u>	<u>1</u>	<u>8. לדעתי, התנהגותה גורמת לעימותים במשפחה.</u>
<u>6</u>	<u>5</u>	<u>4</u>	<u>3</u>	<u>2</u>	<u>1</u>	<u>9. אנחנו מבלים יפה בבית. היא ואני.</u>
<u>6</u>	<u>5</u>	<u>4</u>	<u>3</u>	<u>2</u>	<u>1</u>	<u>10. אני תמיד רוצה לדעת עם מי היא מבלה בזמן שהיא יוצאת.</u>
<u>6</u>	<u>5</u>	<u>4</u>	<u>3</u>	<u>2</u>	<u>1</u>	<u>11. היא חשה שאני לא מבינה אותה.</u>
<u>6</u>	<u>5</u>	<u>4</u>	<u>3</u>	<u>2</u>	<u>1</u>	<u>12. אני תמיד מוצאת בה פגמים.</u>
<u>6</u>	<u>5</u>	<u>4</u>	<u>3</u>	<u>2</u>	<u>1</u>	<u>13. מוטלים עליה מטלות וחובות ואסור לה לעשות שום דבר אחר עד שתסיים אותם.</u>
<u>6</u>	<u>5</u>	<u>4</u>	<u>3</u>	<u>2</u>	<u>1</u>	<u>14. אני נוהגת לחבק אותה מדי פעם.</u>
<u>6</u>	<u>5</u>	<u>4</u>	<u>3</u>	<u>2</u>	<u>1</u>	<u>15. אנחנו לא משוחחות הרבה.</u>
<u>6</u>	<u>5</u>	<u>4</u>	<u>3</u>	<u>2</u>	<u>1</u>	<u>16. היא חשה כעס ביחס אליי</u>
<u>6</u>	<u>5</u>	<u>4</u>	<u>3</u>	<u>2</u>	<u>1</u>	<u>17. אנחנו מסתדרות טוב בינינו.</u>

<u>6</u>	<u>5</u>	<u>4</u>	<u>3</u>	<u>2</u>	<u>1</u>	<u>18. אני לא חושבת עליה לעיתים קרובות.</u>
<u>6</u>	<u>5</u>	<u>4</u>	<u>3</u>	<u>2</u>	<u>1</u>	<u>19. אני מענישה אותה כשהיא לא מצייתת לי.</u>
<u>6</u>	<u>5</u>	<u>4</u>	<u>3</u>	<u>2</u>	<u>1</u>	<u>20. כשהיא איתי היא מתעצבנת ומתרגזת בקלות.</u>
<u>6</u>	<u>5</u>	<u>4</u>	<u>3</u>	<u>2</u>	<u>1</u>	<u>21. אני מנסה לשמח אותה כשעצוב לה.</u>
<u>6</u>	<u>5</u>	<u>4</u>	<u>3</u>	<u>2</u>	<u>1</u>	<u>22. היא לא יכולה לסמוך עליי.</u>
<u>6</u>	<u>5</u>	<u>4</u>	<u>3</u>	<u>2</u>	<u>1</u>	<u>23. אני אומרת שהיא מהווה בעיה אחת גדולה.</u>
<u>6</u>	<u>5</u>	<u>4</u>	<u>3</u>	<u>2</u>	<u>1</u>	<u>24. אני מאמינה שיש להעניש אותה על כל ההתנהגויות הרעות.</u>
<u>6</u>	<u>5</u>	<u>4</u>	<u>3</u>	<u>2</u>	<u>1</u>	<u>25. אני נוטה להראות את אהבתי אליה.</u>
<u>6</u>	<u>5</u>	<u>4</u>	<u>3</u>	<u>2</u>	<u>1</u>	<u>26. אין לי סבלנות אליה.</u>
<u>6</u>	<u>5</u>	<u>4</u>	<u>3</u>	<u>2</u>	<u>1</u>	<u>27. אני מאוד קפדנית איתה.</u>
<u>6</u>	<u>5</u>	<u>4</u>	<u>3</u>	<u>2</u>	<u>1</u>	<u>28. היא מעבירה עליי ביקורת לעיתים קרובות.</u>
<u>6</u>	<u>5</u>	<u>4</u>	<u>3</u>	<u>2</u>	<u>1</u>	<u>29. אני דואגת לפנק אותה.</u>

<u>6</u>	<u>5</u>	<u>4</u>	<u>3</u>	<u>2</u>	<u>1</u>	<u>30. נראה שאנו מפריעות אחת לשנייה.</u>
<u>6</u>	<u>5</u>	<u>4</u>	<u>3</u>	<u>2</u>	<u>1</u>	<u>31. היא שמחה לפגוש אותי כשהיא חוזרת הביתה.</u>
<u>6</u>	<u>5</u>	<u>4</u>	<u>3</u>	<u>2</u>	<u>1</u>	<u>32. אני נעשית כועסת בגלל דברים קטנים שהיא עושה.</u>
<u>6</u>	<u>5</u>	<u>4</u>	<u>3</u>	<u>2</u>	<u>1</u>	<u>33. אינני נראית כנהנית לעשות עמה דברים ביחד.</u>
<u>6</u>	<u>5</u>	<u>4</u>	<u>3</u>	<u>2</u>	<u>1</u>	<u>34. אני מתאוננת שהיא עולה לי על העצבים.</u>
<u>6</u>	<u>5</u>	<u>4</u>	<u>3</u>	<u>2</u>	<u>1</u>	<u>35. יש לי יותר חוקים וכללים ממה שהיא מסוגלת לזכור, ולכן לעיתים תכופות אני מענישה אותה.</u>
<u>6</u>	<u>5</u>	<u>4</u>	<u>3</u>	<u>2</u>	<u>1</u>	<u>36. אנחנו רבות ומתווכחות הרבה.</u>
<u>6</u>	<u>5</u>	<u>4</u>	<u>3</u>	<u>2</u>	<u>1</u>	<u>37. היא מרגישה קרובה אליי.</u>

שאלון למתבגר/ת

שלום, בשאלון הזה אנחנו רוצים לשאול לגבי יחסים בין ילדים והורים. נשאל אם המשפטים הבאים מתארים נכון את היחסים שלך עם אמא.

לא נכון	לפעמים כן ולפעמים לא	נכון	
			אמא שמחה לפגוש אותי כשאני חוזרת הביתה.
			אני מרגישה שאמא לא מבינה אותי.
			אמא ואני מסתדרות טוב בינינו.
			כשאני עם אמא אני מתעצבנת ומתרגזת בקלות.
			אימי מנסה לשמח אותי כשעצוב לי.
			אני לא יכולה לסמוך על אמא.
			אני שמחה לפגוש את אמא כשאני חוזרת הביתה.
			אמא נעשית כועסת בגלל דברים קטנים שאני עושה.
			אמא ואני רבות ומתווכחות הרבה.
			אני מרגישה קרובה אל אמא.

*השאלון לילדים מועבר באופן מקוון באמצעות תוכנת קוולטריקס, כאשר האפשרויות מופיעות מתחת לכל שאלה ומלוות בסימון מתאים, כפי שפורט בפרק השיטה.

**השאלונים כתובים בלשון נקבה אך קיימת גרסה נוספת המותאמת בלשון זכר.